

Струмочак жыцця

Фота Уладзіміра ШЛАПАКА, "НГ"

“Беларуская народная песня не мае геаграфічных межаў”, — упэўнены артысты неафольк-гурта “Беларуская брама” (злева направа — Святлана КАРДАШ, Руслан ХЛЕБАРОДАЎ, Марына СЯРДЗІЮК)

Аўтэнтчны фальклор — гэта “музей”, а музей — рэч закансервавана. Каб наблізіць шырокае кола людзей да народнай творчасці, усяго таго, што выношвалася і стваралася продкамі на працягу стагоддзяў, шмат якіх айчынных калектывы выйшлі на шлях яе адраджэння. Надаць новае жыццё не адной сотні беларускіх народных песень хоча і заснавальнік неафольк-гурта “Беларуская брама” Руслан Хлебародаў.

Калі ўпершыню пачула па радзё песні ў выкананні гэтага калектыву, не магла стрымаць слёз. Ад светлага спаткання з мінулым нашых бабуля і дзядуляў, ад знаёмства з іх перажываннямі любові, расстання...

Яны сыходзяць ад нас, а песні, імі спетыя, застаюцца. Жылі нашы прадзеды не ў такі насычаны тэхнікай час, і пачуцці іх былі, падаецца мне, больш пранікнёнымі і шчырымі. Замест эсэмэсак на мабільны

моц, яна павінна была нешта пасадзіць на сваім агародзе. “Сімвал” пачуцця рос, як бы напітваўся энергіяй дзяўчыны і засцерагаў суджанага ад нягод у далёкім краі. Аднак здаралася і наадварот. Тады і нарадзілася песня “Гурочкі”. Дзяўчына, чакуючы свайго каханага “чатыры гадочкі, пасадзіла ў чатыры рады гурочкі”. А калі суджаны вярнуўся, “не пасмела сказаць “здрасцей”, бо маці стаяла”:

*Я яму ні слова,
Ён мне ні слова,
Махнуў белецьмі платочкам:
— Будзь, міла, здарова!*

Песні, пачутыя ад палескіх бабулек, Руслан Хлебародаў занатаваў, а потым вырашыў

слабі лісты адзін аднаму і з нецярпеннем чакалі адказу.

У час экспедыцыі па Палессі адна бабулька распавяла млыканту Руслану Хлебародаву пра старадаўні рытуал, які здзяйсняла дзяўчына, чакуючы свайго люблага з далёкага краю. Каб мець надзею на тое, што ён абавязкова вернецца, а іх пачуццё за час расстання набярэ яшчэ большую

Палескія спевы на сучасны лад загучалі з дапамогай неафольк-гурта “Беларуская брама”

запісаць іх у студыі цэнтра дадатковай адукацыі “Кантакт”, дзе выкладае курс ігры на гітары. Цяпер “Гурочкі” гучаць на ўсіх канцэртах “Беларуская брама”, якая і была створана дзеля папулярызаванні беларускіх народных песень. Першы час музыкант знаходзіўся ў пошуку — гурту патрэбен быў уласны стыль, свой адметны твар. У рэшце рэшт прыйшлі да фольк-мадэрну: выканання фальклорных спеваў у сучаснай апрацоўцы з прымяненнем электронных музычных інструментаў. “Ствараючы калектыв, мы ха-

Разам з Марынай Сярдзюк і Святланай Кардаш, якія зараз ужо студэнткі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта культуры і мастацтва, Руслан Хлебародаў выступае з канцэртамі не толькі ў Беларусі. “Калі былі з гастроямі ў Германіі, убачылі, з якім задавальненнем нас там слухалі, зразумелі, што беларуская песня не мае геаграфічных межаў, — расказвае Руслан. — У Еўропе нашым эстрадным артыстам складана знайсці свайго слухача, таму што там у гэтым жанры ўжо ўсё створана. А фальклору няма альбо ён

ацанілі сілу твайго голасу, лічаць артысты. Трэба браць душой і аранжыроўкамі, паказаць культуру выканання народнай песні. “У розных рэгіёнах Беларусі адны і тыя ж песні гучаць па-рознаму, — гаворыць Руслан Хлебародаў. — А на Палессі можна знайсці яшчэ больш варыянтаў. Там у кожнай вёсцы спяваюць па-свойму”.

Складана знайсці беларуса, які б ніколі не чуў песні “Цячэ вада ў яроч...” Прывыклі, што часцей яе выконваюць голасна, залівіста. А вась на Палессі ў вёсцы Дубравы яе спяваюць лагодна, павольна, ціха. Так у рэпертуары “Беларуская Брэма” з’явілася песня “Кладачка” з захаваннем дубраўскага стылю выканання. Усяго ў іх рэпертуары ўжо больш за сто песень. Многія з іх ніхто ніколі не чуў. Напрыклад, песню “Струмочак”, якая ўжо стала візітоўкай неафольк-гурта. “Слова “струмочак” прыдумалі на Палессі, — расказвае Руслан Хлебародаў. — Так там называюць крыніцу, маленькую рэчаньку. Нядаўна на гэту песню знялі кліп. Здымкі праходзілі на месцы ўпадзення рэчкі Нарачанкі ў Вілію. На нашу думку, гэта і ёсць той самы струмочак, пра які мы спяваем”.

// Гурт не мае на мэце захапіць слухача гучнасцю і галашэннем. Неабавязкова пець гучна, каб цябе пачулі і ацанілі сілу твайго голасу, лічаць артысты. Трэба браць душой і аранжыроўкамі, паказаць культуру выканання народнай песні. //

целі наш беларускі фальклор зрабіць больш зразумелым, блізім людзям, асабліва моладзі, — гаворыць Хлебародаў. — У Мінскі цэнтр дадатковай адукацыі прыходзіць шмат школьнікаў, каб навучыцца іграць на музычных інструментах. І калі яны ўжо могуць асвойваць творы самастойна, вельмі рэдка хто з іх выбірае для выканання беларускую кампазіцыю. Шкада, бо наша культура мае чым ганарыцца”.

даўно загублены. Таму нашы народныя спевы там могуць слухаць бяскожна. Беларуская музыка — гэта вялікае багацце, і можна смела рабіць выдатныя інтэрпрэтацыі народных мелодый. Ведаецца, чым народная песня адрозніваецца ад іншых? Тым, што яна стагоддзямі выношвалася. Таму яна краане да глыбіні душы”.

Гурт не мае на мэце захапіць слухача гучнасцю і галашэннем. Неабавязкова пець гучна, каб цябе пачулі і